

BUTLLETÍ COLÒMBIA

25 de març al 29 d'abril del 2011

*Resum de notícies sobre el conflicte armat i la
construcció de pau*

Escola de Cultura de Pau de la UAB

En una escalada d'accions guerrilleres sense precedents en els últims vuit anys, principalment protagonitzades per les FARC, el departament del Cauca s'ha convertit en el principal escenari de la confrontació armada entre les Forces de l'Estat i les forces insurgents a Colòmbia; la qual cosa posa de present que el tan promocionat "fi de la fi" del moviment guerriller per part de la Comandància de la Força Pública està molt lluny de ser una realitat i més aviat el què demostra és una reactivació i reacondicionament operacional per part de les insurreccions. Aquesta escalada es caracteritza per l'operació de comandos mòbils que incursionen en cases i centres urbans per a donar de baixa a membres de la Força Pública, recuperar el seu armament i fugir; modalitat més coneguda com "pla pistola", que llança un alt nombre de morts a les files oficials. A més els atacs constants a les casernes de la Policia Nacional en els municipis de Caldono, Caloto, Corinto i Toribío amb guerrilles mòbils, mostren la persistència de les FARC per fer d'aquest departament un corredor que possibiliti el trànsit entre i cap els departaments del Valle, Chocó, Nariño, Tolima i Huila i el control del naixement de les tres serralades, al mateix temps que ràpidament es repleguen cap a zones muntanyenques on minimitzen la reacció oficial. Per la seva banda, l'Alt Comandament Militar ha anunciat que implementarà noves estratègies per a contrarestar l'acció de les guerrilles, incrementant el peu de força en la regió, optimitzant l'ús dels suports aeris i la cooperació entre Forces. Les accions guerrilleres que s'han estès a altres llocs de la geografia nacional han causat talls d'energia i circulació de combustibles, causats per la voladura de torres elèctriques en departaments del Nord de Santander, Cauca i Arauca, com també per la voladura del gasoducte binacional de Ballenas-Maracaibo que subministra gas de Colòmbia a Veneçuela; raó per la qual en aquest país es van produir racionaments d'energia. D'altra part, la guerrilla de FARC i ELN ha enfortit la seva presència en trenta municipis de Nord de Santander, així ho va informar el director de la Fundació Progresar, Wilfredo Cañizares, qui va qüestionar l'eficàcia de l'increment del peu de Força oficial, donats els continus actes de sabotatge a la infraestructura energètica, de transport i petroliera per part de la guerrilla, que cada vegada es mostra més nombrosa i audaç. Va dir Cañizares que les autoritats governamentals han d'intervenir de manera urgent per a apartar a la població civil del conflicte armat, que té als habitants de l'orient colombià en angoixa permanent. *El Tiempo, El Espectador, Caracol – Radio, RCN – Radio, CMI – Tv, Telesur – Tv, La Opinión – Cúcuta, Diario del Sur – Nariño, El Nuevo Siglo, Semana, 25/03/11 – 29/04/11*

La guerrilla de l'ELN insisteix a proposar la sortida política al conflicte armat colombià. Així ho ha reiterat en una carta dirigida a l'exsenadora i líder del Moviment de Colombianes i Colombians per la pau (CCP), Piedad Córdoba. La carta signada per Nicolás Rodríguez Bautista, assegura que en les files de l'ELN i de la insurrecció colombiana, existeix una "decisió indeclinable" per arribar a la pau, dintre de principis ja coneguts, els quals es resumeixen en una solució política on tinguin protagonisme el poble i la nació, amb el suport de la Comunitat Internacional. El comandant guerriller va assenyalar que el règim colombià i els seus governs han apostat a la lògica d'imposar la força per una banda, per a obligar a l'altra a capitular i imposar-li les condicions i aconseguir la pacificació mitjançant la lògica de vençuts i vencedors. Davant aquesta situació encoratgen a CCP i altres expressions de pau a continuar en el propòsit de contribuir en la construcció d'un escenari per a les negociacions i l'obtenció de la pau i la justícia social. D'altra part, una enquesta nacional, realitzada pel centre Nacional de Consultoria, amb el suport de Mitjans per a la Pau, el CINEP, la Campanya nacional i Internacional "Pel drets a defensar els drets humans a Colòmbia" i el programa Somos Defensores; revela que el 88% dels colombians considera que encara estem en un conflicte armat i que les seves causes són molt més estructurals i tenen a veure més amb la pobresa, la violació dels drets humans i el reclutament de joves per part dels diferents grups armats en el conflicte. El 36% identifica a la guerrilla com el principal victimari i el 71% estableix a la població camperola com la major víctima del conflicte. El 72% reconeix que avui tant les víctimes com les ONG de drets humans s'han fet més visibles. El 43% creu que a Colòmbia és perillós treballar al país per la defensa dels drets humans i el 97% considera just que les víctimes reclamin els seus drets. En contrast, el 76% dels enquestats se senten desorientats enfront de les accions específiques que puguin

realitzar per a contribuir a la construcció de la pau i la defensa dels drets humans en el país. El 82% no fa res concret, però parlen del tema amb amics i s'informen en els mitjans. Aquesta enquesta pretenia establir la percepció sobre pau, conflicte i drets humans a Colòmbia. *El Tiempo, El Espectador, Insurrección – ELN, Caracol – Radio, Semana, 25/03/11 – 29/04/11*

El senador Roy Barreres, president de la Comissió de Pau del Senat, assegura que és necessari crear un ambient que permeti iniciar acostaments amb les guerrilles, en moments que el govern de Juan Manuel Santos s'aproxima al compliment del seu primer any de mandat. El parlamentari, opina que li ha arribat l'hora a Colòmbia de pensar en una solució definitiva al conflicte armat, per a això estima necessari que la Comissió de Pau que ell presideix, promogui trobades que li permetin als diferents sectors de la societat civil debatre sobre la necessitat d'escoltar als grups armats, perquè en un futur les parts en conflicte s'asseguin a dialogar. Pel seu costat la senadora Dilian Francisca Toro, membre de la comissió, assegura que també es necessita un marc jurídic clar per a dur al país a un escenari de pau. Aquest marc jurídic té a veure amb els termes d'una justícia transicional que faci possible la sostenibilitat de la pau i la reconciliació. Aquest plantejament va tenir suport per la senadora d'esquerres Gloria Inés Ramírez. La comissió de Pau del Senat es troba en una tasca de preparar un acostament i eines que permetin un procés de pau amb les guerrilles a Colòmbia. *Semana, 25/03/11 – 29/04/11*

El president Juan Manuel Santos, en la seva gira per Europa en la qual es va entrevistar amb els Governants d'Espanya i Alemanya, i després d'haver-se entrevistat amb el president d'EEUU, Barak Obama; va destacar davant els mitjans de comunicació el bon nivell que es troben les relacions amb el seu homòleg de Veneçuela, Hugo Chávez, com a producte del procés de reconstrucció i reconducció de les relacions diplomàtiques de Colòmbia, les quals van estar seriosament alterades durant els vuit anys de govern del president Álvaro Uribe Vélez. El mandatari colombià ha destacat que ha trobat en Chávez compliment a la paraula obstinada i cooperació al moment d'abordar problemes i necessitats comunes. Destaca que en la lluita contra el narcotràfic, el terrorisme i el crim organitzat, ha obtingut accions concretes per part de Veneçuela, que té implicacions respecte a la credibilitat cap al mandatari veneçolà. Aquestes declaracions van ser durament criticades per l'expresident Uribe Vélez, qui va assenyalar reiteradament que les guerrilles cohabiten en territori veneçolà amb total impunitat, al mateix temps que minimitza els gestos del president Chávez al deportar a guerrillers colombians capturats a Veneçuela, com va ocórrer amb la deportació de dos guerrillers de l'ELN ferits que s'havien refugiat a Veneçuela, després d'un enfrontament amb membres de l'Armada Nacional en territori colombià. Enmig d'aquesta forta polèmica el Govern de Colòmbia va revelar que per petició del president Santos al president Chávez, va ser capturat a l'arribar a l'aeroport de Caracas, en un vol procedent de Frankfurt (Alemanya), Joaquín Pérez Becerra, ciutadà d'origen colombià i amb nacionalitat sueca i resident a Suècia des de fa més de vint anys, país que el va acollir com a refugiat per ser un dels supervivents al genocidi de la Unió Patriòtica i qui ha estat reconegut com un dels membres fundadors del portal de premsa alternativa ANNCOI, el qual és assenyalat per les autoritats colombianes com una agència de premsa al servei de les FARC i del terrorisme. El mandatari colombià va agrair a Chávez la seva actitud cooperant tan bon punt Veneçuela entregués a les autoritats colombianes a Pérez Becerra i va assenyalar que aquesta és una demostració que la cooperació de Chávez en la lluita contra el terrorisme "està fluïnt, està sent efectiva". En aquest context, el Governador d'Arauca, Luis Eduardo Ataya, va revelar que Colòmbia i Veneçuela han iniciat patrullatges conjunts en zones de la frontera colombo – veneçolana. El mandatari departamental va dir que la Força Pública colombiana ha rebut instruccions de treballar conjuntament amb l'Exèrcit de Veneçuela i la Guàrdia Nacional, acantonades a l'Estat d'Apure. "S'està treballant amb el Teatre d'Operacions i la Guàrdia Nacional, amb l'Exèrcit colombià i la Policia Nacional acantonades a Arauca. Es mostra la voluntat del president Hugo Chávez que fem un front comú per a manejar la inseguretat a la frontera". Finalment, la captura i deportació de Joaquín Pérez Becerra ha estat durament qüestionada per les diferents expressions del Moviment Bolivariano, tant a Veneçuela com a nivell internacional. Distints partits Comunistes del món, així com reconeguts acadèmics, líders socials, periodistes, defensors de drets humans; han expressat el seu repudi a la captura i deportació de Pérez Becerra i exigeixen al president Chávez rectificar aquesta pràctica, la qual es tradueix a lliurar al govern de Colòmbia a persones que estan per fora

del país a causa de la persecució oficial, el que no és garantia d'un tracte just ni compatible amb els drets humans. També li recorden que ha de ser respectuós dels tractats i convenis internacionals, que protegeixen a refugiats i perseguits per causes polítiques. A la vegada li critiquen d'anar massa lluny per a complaure al seu veí a canvi de normalitzar el comerç i l'extradició del narcotraficant Walid Makled, demanat pel govern de Veneçuela. Per la seva banda, la Cancelleria de Suècia ha emès una nota verbal de reclam a Veneçuela per la captura i deportació del seu ciutadà Pérez Becerra. Suècia demana explicacions a Veneçuela per no haver-li informat de la captura i posterior deportació. *E/ Tiempo, El Espectador, Semana, Caracol – Radio, Telesur – Tv, CMI – Tv, Pacocol, Rebelión, ABP, 25/03/11 – 29/04/11*